

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **Ing. J. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení ve věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 31 Af 62/2013, o námitce podjatosti,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Hradci Králové Mgr. Marie Kocourková, JUDr. Magdalena Ježková a Mgr. Helena Konečná **n e j s o u** vyloučeny z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 31 Af 62/2013.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou doručenou dne 14. 8. 2013 Krajskému soudu v Brně domáhá zrušení rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 28. 5. 2013, č. j. 12988/13/5000-14502-706053, a jemu předcházejícímu rozhodnutí Finančního úřadu v Semilech ze dne 8. 10. 2012, č. j. 61926/12/258930605125, dále vyslovení nicotnosti uvedených rozhodnutí a přiznání odkladného účinku podané žalobě.

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 28. 8. 2013, č. j. 30 Af 75/2013 - 9, které nabylo právní moci dne 30. 9. 2013, byla věc postoupena Krajskému soudu v Hradci Králové jako soudu místně příslušnému.

Žalobce v podání ze dne 5. 12. 2013 vznesl námitku podjatosti vůči všem soudcům správních senátů Krajského soudu v Hradci Králové. Projednávaná věc proto musí být podle názoru žalobce přikázána jinému soudu téhož stupně z důvodu delegace nutné, neboť jinak opět reálně hrozí, že uvedení soudci Krajského soudu v Hradci Králové budou pokračovat v dalším pokořování nezávislého, nestranného, odborného a spravedlivého rozhodování soudu.

Soudci úseku správního soudnictví Krajského soudu v Hradci Králové ve vyjádření ze dne 10. 1. 2014 uvedli k námitce podjatosti, že „Každý z níže podepsaných soudců s účinky pro každého z nich prohlašuje, že ve shora označené věci se necítí být podjatým a není mu ani známa žádná skutečnost, ze které by mohl vyplynout důvod případných pochybností o jeho nepodjatosti“. Toto vyjádření podepsali JUDr. Jan Rutsch, Mgr. Marie

Kocourková, JUDr. Magdalena Ježková, JUDr. Pavel Kumprecht, Mgr. Helena Konečná, JUDr. Jana Kábrtová, JUDr. Marcela Sedmíková a JUDr. Ivona Šubrtová.

Je-li účastníkem řízení vznesena námitka podjatosti všech soudců konkrétního soudu, a přitom je již zřejmé, kterému soudci (soudcům) je či bude věc přidělena, je účelné se zabývat otázkou podjatosti jiných než těchto soudců jen za předpokladu, že u nich bude shledán důvod k vyloučení. V případě, že tomu tak není, a že tedy nic nebrání tomu, aby soudci, jimž věc byla či bude přidělena, ji vyřizovali, postrádá zkoumání podjatosti dalších soudců smysl, neboť vůbec není dán důvod ke změně okruhu soudců, kteří mají věc vyřizovat. Žalobce namítl podjatost všech soudců Krajského soudu v Hradci Králové jednajících a rozhodujících ve správním soudnictví. Podle rozvrhu práce však již byla věc přidělena senátu 31 Af, jehož členy jsou Mgr. Marie Kocourková, JUDr. Magdalena Ježková a Mgr. Helena Konečná. Nejvyšší správní soud se proto bude zabývat tím, zda je námitka podjatosti relevantní ve vztahu k těmto třem soudkyním. Teprve byla-li by shledána důvodnou a byly-li by tyto soudkyně vyloučeny z projednávání a rozhodování věci, zabýval by se Nejvyšší správní soud otázkou podjatosti ostatních soudců Krajského soudu v Hradci Králové. I při posuzování námitky podjatosti je totiž nutno respektovat zásadu hospodárnosti řízení, aby podjatost jednotlivých soudců byla prověřována jen dotud, dokud se nenajde potřebný počet soudců, kteří jsou ve vztahu k věci nepodjatí a kteří tedy mohou ve věci jednat a rozhodovat (srov. i usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 – 34, dostupné na www.nssoud.cz).

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Podle odst. 5 věty čtvrté citovaného ustanovení musí účastník řízení námitku podjatosti zdůvodnit a uvést konkrétní skutečnosti, z nichž podjatost soudce dovozuje.

Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nepodjatosti soudce v konkrétním případě. Podle názoru Ústavního soudu má být vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda s ohledem na okolnosti případu lze mít za to, že by soudce mohl být podjatý (viz náleze ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94). K vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, je-li evidentní, že jeho vztah k věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (viz náleze ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01).

pokračování

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ust. § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům, kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů, mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

Žalobce v námitce podjatosti tvrdí, že soudci Krajského soudu v Hradci Králové, jednající a rozhodující ve správním soudnictví, jsou podjatí v projednávané věci z důvodů dřívějších, „neboť jinak opět reálně hrozí, že (...) soudci Krajského soudu v Hradci Králové bude pokračováno v dalším pokořování nezávislého, nestranného, odborného a spravedlivého rozhodování soudu“.

V ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. je stanoveno, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Postup soudce v řízení o projednávané věci a rozhodování soudce v jiných věcech proto nemůže již ze zákona vést k vyloučení soudce, byť by v těchto věcech byl žalobce neúspěšný (odst. 1 citovaného ustanovení). Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost a účastníkův nesouhlas s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při hodnocení otázek podjatosti nevýznamný. Postup soudkyň Mgr. Marie Kocourkové, JUDr. Magdaleny Ježkové a Mgr. Heleny Konečné v řízení o projednávané věci a jejich případné rozhodování v jiných věcech tedy nemá žádnou právní relevanci. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí či neústavnosti postupu soudu, které se projevuje polemikou s názory soudu a jejich zpochybňováním. Zpochybňovat rozhodnutí soudu lze, ale za použití opravných prostředků (jsou-li přípustné), nikoli námitky podjatosti.

I skutečnost, že by žalobce byl případně přesvědčen o opaku, ještě není důvodem, pro který by bylo nutno považovat uvedené soudkyně krajského soudu za podjaté. Žalobce má nepochybně právo na svůj názor, ten však není podložen žádnou objektivní skutečností, z níž by se mohl dovozovat opak. Z tvrzení žalobce ani ze skutečností, jež lze shledat ze soudního spisu, nevyplývají byť jen náznaky toho, že by zde existoval vztah uvedených soudkyň k dané věci a k účastníkům, jež by dosahoval takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti tyto soudkyně nebudou moci nebo schopny nezávisle a nestranně rozhodovat.

Nejvyšší správní soud má proto za to, že neexistují žádné pochybnosti o nepodjatosti soudkyň Mgr. Marie Kocourkové, JUDr. Magdaleny Ježkové a Mgr. Heleny Konečné při projednávání a rozhodování uvedené věci z důvodu jejich poměru

k účastníkům. Žalobce neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, z níž by bylo možno dovodit nutnost vyloučení výše uvedených soudkyň z projednávání a rozhodování dané věci.

Nejvyšší správní soud proto o námitce podjatosti žalobce vůči uvedeným soudkyním rozhodl tak, jak je ve výroku tohoto usnesení uvedeno.

V důsledku tohoto závěru Nejvyššího správního soudu odpadá nutnost rozhodovat o delegaci nutné (§ 9 odst. 1 s. ř. s.), protože v důsledku přednostního rozhodnutí o námitce podjatosti a nevyloučení uvedených soudkyň z projednávání a rozhodování předmětné věci, nenastala situace, že by pro vyloučení soudců specializovaných senátu místně příslušného soudu nebylo možno sestavit senát.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. ledna 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu